

ledarna

SVERIGES CHEFSORGANISATION

Dagens Agenda

- Allmän Pension
- KAP-KL och AKAP-KL
- AKAP-KR - **Nyutvecklat pensionsavtal 2023**
- SAP-R Särskild avtalspension för anställda inom räddningstjänsten.

Basbelopp 2022

- Inkomstbasbelopp (ibb) 71 000 kronor.
- Prisbasbelopp (pbb) 48 300 kronor.

År 2023

- Inkomstbasbelopp 74 300 kronor, en höjning med 4,6 procent.
- Prisbasbelopp 52 500 kronor, en höjning med 8,7 procent.

Försäkrad inkomst 2022

Sjuklön
TFA-KL

Upp till lönenivån, inget tak.

KAP-KL, AKAP-KL

Upp till 177 500 kr/månad (30 inkomstbasbelopp).

Allmän pension

Upp till cirka 47 800 kr/månad inkl. administrationsavgift (8,07 inkomstbasbelopp), avsättning görs på inkomst upp till 44 375 kr/månad (7,5 inkomstbasbelopp).

Föräldrapenning

Upp till 40 250 kr/månad (10 prisbasbelopp).

Sjukpenning

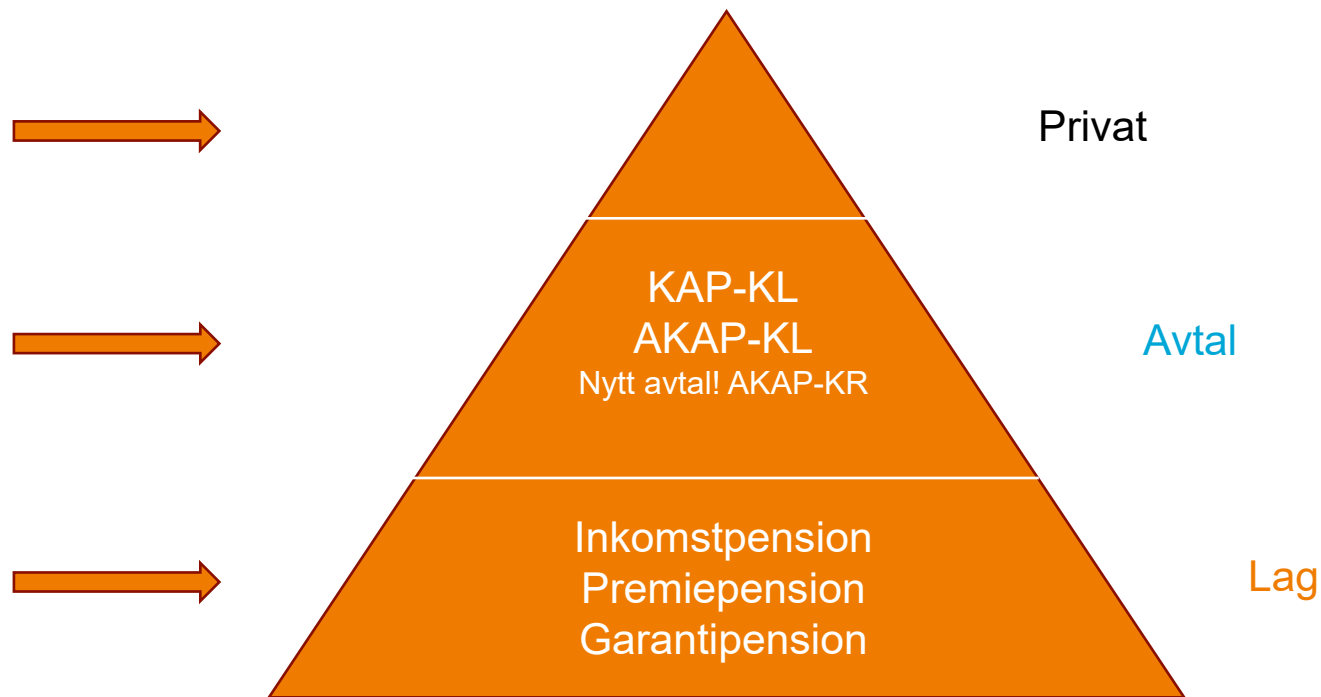
Upp till 40 250 kr/månad (10 prisbasbelopp).

Sjuk/Aktivitetsersättning
Graviditetspenning
Tillfällig Föräldrapenning
Arbetskadeförsäkring

Upp till 30 188 kr/månad (7,5 prisbasbelopp).

Ålderspensionens delar

B

SVERIGE
PORTO
BETALT

DEN ALLMÄNNA PENSIONEN

INKOMSTPENSION PREMIEPENSION GARANTIPENSION

Kerstin Hemingway
Pensionsvägen 1
920 30 Snålstad

DEN ALLMÄNNA PENSIONEN

INKOMSTPENSION PREMIEPENSION

Livsinkomsten är
pensionsgrundande
= max 7,5 inkomst-
basbelopp (44 375 kr/månad)

premie
18,5 %

2,5 %

Premiepension

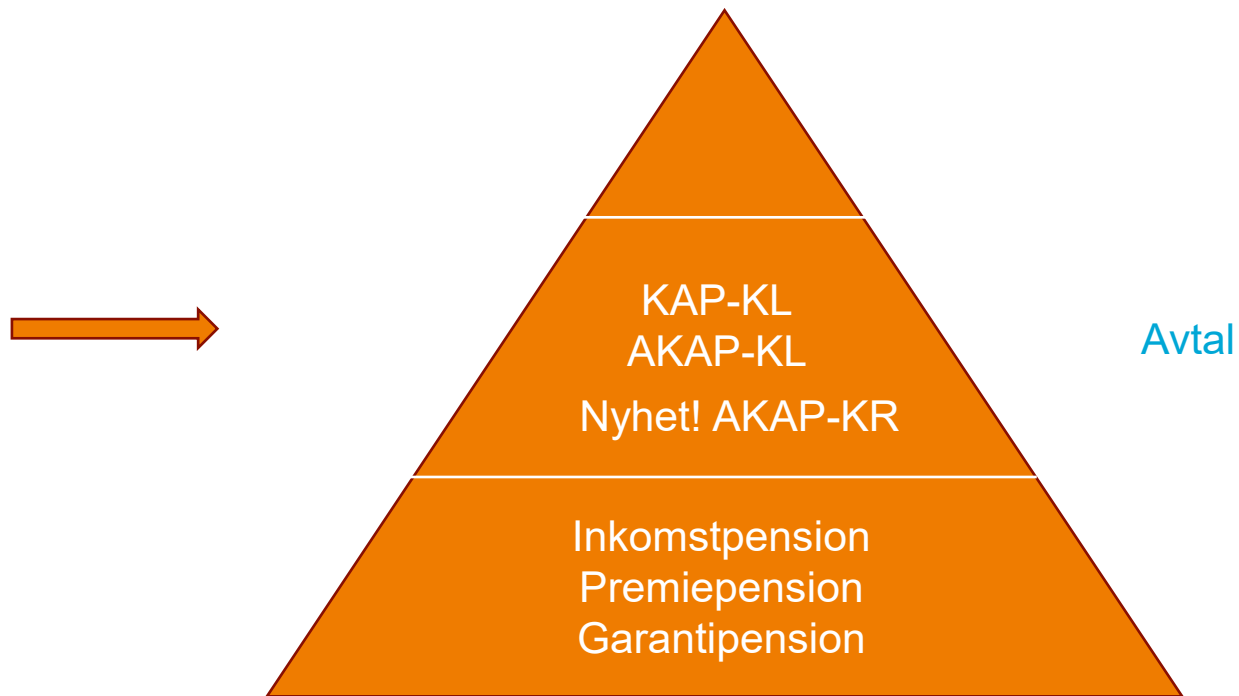

16 %

Inkomstpension

För att tjäna in maximalt till allmän pension behöver du ha en inkomst på 8,07 inkomstbasbelopp (47 748 kr/månad), men avsättning sker på 7,5 inkomstbasbelopp (44 375 kr/månad) och resten är avgift för administration.

Ålderspensionens delar

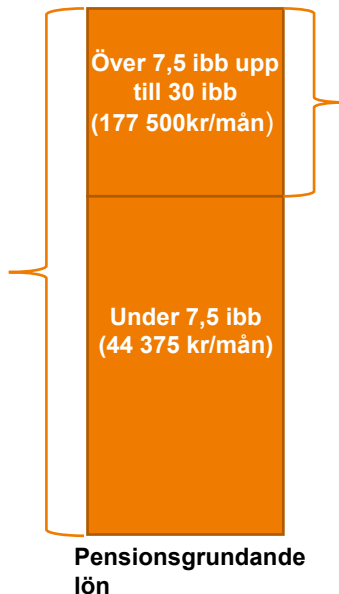

KAP-KL

Avgiftsbestämd del:

4,5 procent av pensionsgrundande lön betalas in till din pension.

- Du börjar tjäna in den från 21 år.
- Inga kvalifikationsregler.

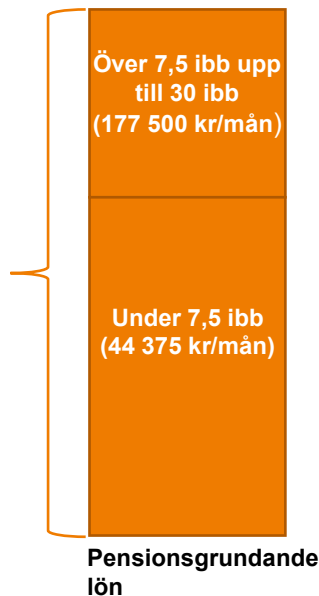
Förmånsbestämd del:

En garanti där du ska få en viss procent, motsvarande lönen, för delar över 7,5 ibb, beroende på hur länge du har haft KAP-KL.

- Du börjar tjäna in den från 28 år.
- Kvalifikationsregel: 3 månader.

KAP-KL – Avgiftsbestämd ålderspension

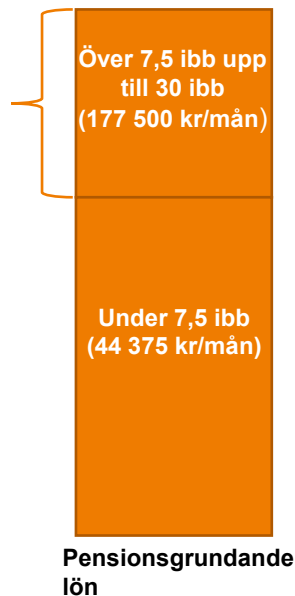
4,5 procent av pensionsgrundande lön betalas in till din pension.

- Du väljer själv hur kapitalet ska förvaltas, fond- eller traditionell försäkring, bland de valbara bolagen.
- Valet gör du hos Pensionsvalet eller Valcentralen (fd Skandikon) beroende på vem din arbetsgivare har.
- Om du inte gör ett val: Traditionell försäkring med återbetalningsskydd hos KPA Pension.
- Kan börja tas ut från 55 år.
Från år 2023 höjs åldern till 60 år.
- Kan tas ut på kortast tid av 5 år.
Från år 2023 ändras uttaget till kortast tid av 10 år.

KAP-KL– Förmånsbestämd ålderspension

En garanti om att du ska få en viss procent, motsvarande lönen, för delar över 7,5 ibb beroende på hur länge du har haft KAP-KL.

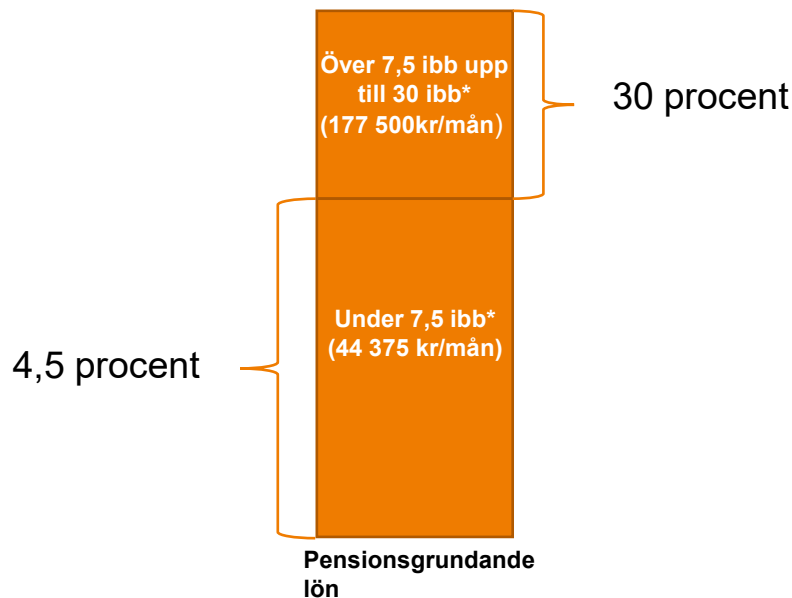

Löftet är

- 55 procent mellan 7,5 – 20 ibb* och 27,5 procent av mellan 20 – 30 ibb.
Övergångsregler: Födda före 1967 får högre avsättningar enligt tabell.
- För att beräkna pensionen används de nio senaste årens pensionsgrundande löner, med undantag av de två senaste. Därefter beräknas ett snitt av de fem bästa åren av sju.
- För hel pension krävs 30 års intjänande.

Dagens pensionsavtal för anställda födda 1986 och senare.

AKAP-KL – Avgiftsbestämd ålderspension

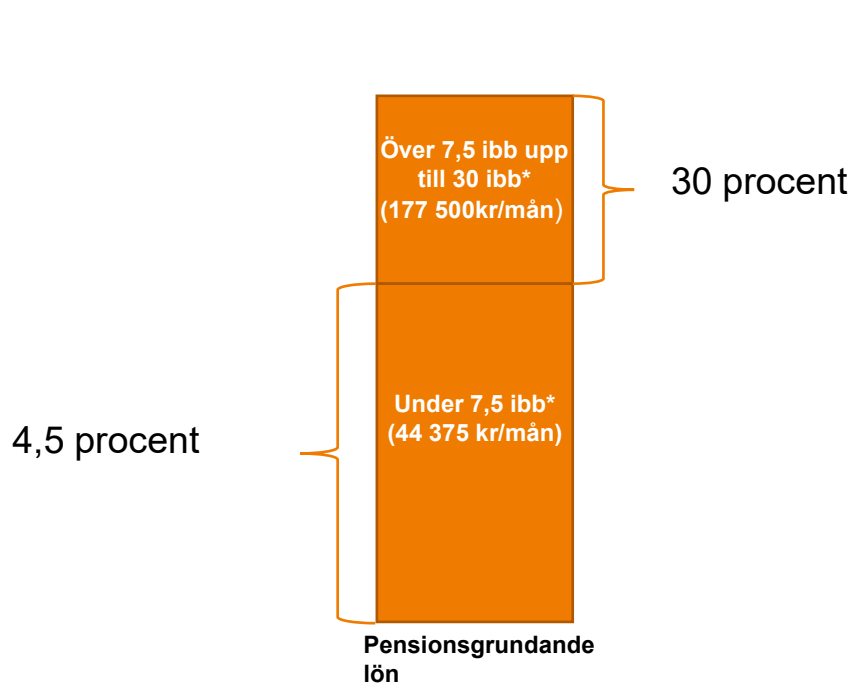

- Gäller för dig som tillträder anställning och är under 68 år - LAS-åldern i §32. År 2023 höjs LAS-åldern till 69 år. Det finns ingen nedre åldersgräns.
- Är du över 68 år (LAS-åldern) och arbetar betalar din arbetsgivare in 4,5% till din pension på hela din pensionsgrundande lön upp till 30 inkomstbasbelopp vilket motsvarar en månadsinkomst på 177 500 kronor.

* Inkomstbasbeloppet (ibb), som årligen beslutas av regeringen, följer den allmänna inkomstnivån i Sverige och används bl.a. vid beräkning av pension. År 2022 är inkomstbasbeloppet 71 000 kronor.

Dagens pensionsavtal för anställda födda 1986 och senare.

AKAP-KL – Avgiftsbestämd ålderspension

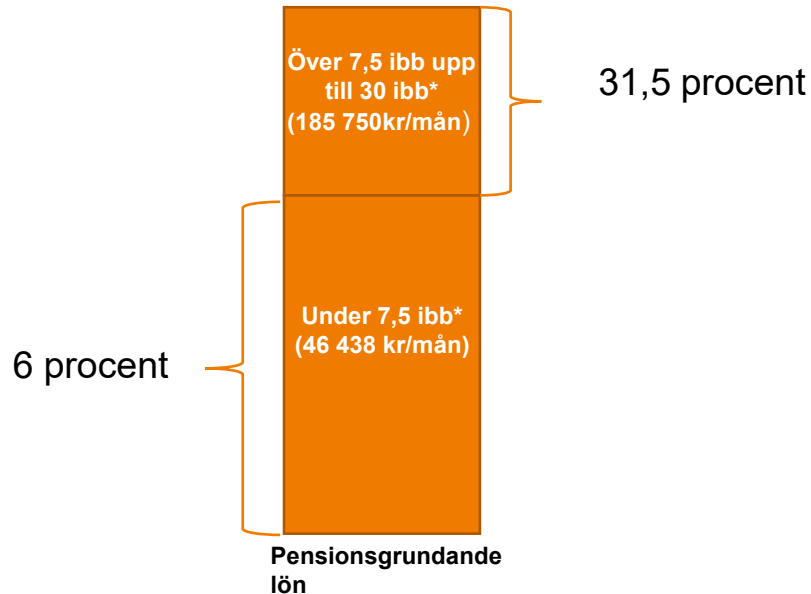

- Du väljer själv hur kapitalet ska förvaltas, fond- eller traditionell försäkring, bland de valbara bolagen.
- Valet gör du hos Pensionsvalet eller Valcentralen (Skandikon) beroende på vem din arbetsgivare har valt.
- Om du inte gör ett val: Traditionell försäkring med återbetalningsskydd hos KPA Pension.

* Inkomstbasbeloppet (ibb), som årligen beslutas av regeringen, följer den allmänna inkomstnivån i Sverige och används bl.a. vid beräkning av pension. År 2022 är inkomstbasbeloppet 71 000 kronor.

AKAP-KR – Avgiftsbestämd ålderspension

Avsättningen är 1,5 procentenhet högre än i AKAP-KL.

- Fler omfattas av avtalet.
- Tidigaste uttagsålder blir 60 år från dagens 55 år.

Från år 2026 kommer tidigast uttagsålder styras av tidigast ålder för uttag av allmän pension minus 2 år, det vill säga 62 år.

- Kortast uttagstid för temporära uttag blir 10 år från dagens 5 år.

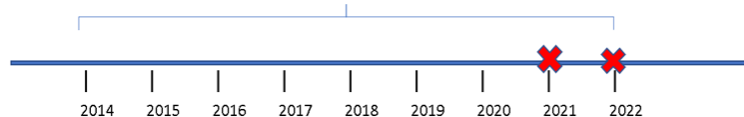
* Inkomstbasbeloppet (ibb), som årligen beslutas av regeringen, följer den allmänna inkomstnivån i Sverige och används bl.a. vid beräkning av pension. År 2023 blir inkomstbasbeloppet 74 300 kronor.

KAP-KL kommer att finnas kvar

Nyhet 1 januari 2023

KAP-KL som idag omfattar dig som är född 1985 eller tidigare kommer att finnas kvar efter årsskiftet för vissa anställda, bland annat för dem som annars riskerar att avbryta ett påbörjat förmånsbestämt intjänande.

Förklaringsmodell över beräkningsperiod för förmånsbestämd pension / livränta:

Nyheter 1 januari 2023

Nya regler för att ta ut avgiftsbestämd pension

Lägsta åldern för när du kan ta ut pensionen och kortast uttagstid ändras i samtliga pensionsavtal som har avgiftsbestämd del (AKAP-KR, KAP-KL och PFA).

- Från den 1 januari 2023 kan du ta ut avgiftsbestämd del tidigast från 60 år.
Fram till den 31 december 2022 är det 55 år.
- Från den 1 januari 2023 kan du ta ut avgiftsbestämd del under kortast tid av 10 år.
Fram till och med den 31 december 2022 är det 5 år.

De gamla reglerna kan dock tillämpas om du ansöker om uttag före årsskiftet 2022/23 och påbörjar uttag senast under 2023. Kontakta din försäkringsgivare för mer information.

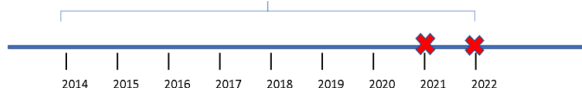
Nyheter 1 januari 2023

Vilka börjar omfattas av AKAP-KR?

- Alla som idag omfattas av AKAP-KL (födda 1986 och senare).
- Du som är född 1958 – 1985 med en fast månadslön på 44 375 kronor eller lägre den 31 december 2022.

Du saknar även ett förmånsbestämt intjänande som beräknas någon gång under 1 oktober – 31 december 2022.

Förklaringsmodell över beräkningsperiod för förmånsbestämd pension / livränta:

Nyheter 1 januari 2023

Vilka börjar omfattas av AKAP-KR?

Om du får högre lön efter flytten från KAP-KL till AKAP-KR

Om din lön ökar under något av åren fram till 2026 till en nivå som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp har du rätt till extra tilläggspremier till din pension fram till 65 års ålder för de år lönen överstiger nivån.

Detta gäller för dig som

- har omfattats av KAP-KL fram till årsskiftet och från 1 januari 2023 automatiskt förts över till AKAP-KR eller
- haft en anställning i avtalsområdet någon gång under perioden 1 oktober – 31 december 2022 och påbörjar ny anställning i avtalsområdet någon gång inom perioden den 1 januari – 31 mars 2023.

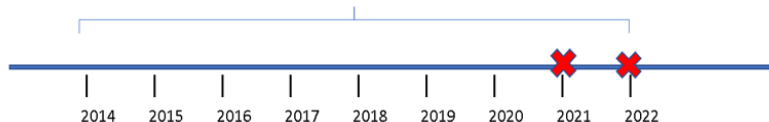
Nyheter 1 januari 2023

Vilka kvarstår i KAP-KL?

Du som är anställd i avtalsområdet den 31 december 2022 och den 1 januari 2023.

- Om du har en fast månadslön den 31 december 2022 som överstiger 44 375 kronor inklusive *fasta* lönetillägg fortsätter KAP-KL gälla för dig. *Nyutveckling av parterna under hösten 2022.*
- KAP-KL gäller även för dig om du inte har en sådan lön den 31 december 2022 men har haft högre lön som gett ett förmånsbestämt intjänande som beräknas till en så kallad livränta per den 31 december 2022.

Förklaringsmodell över beräkningsperiod för förmånsbestämd pension / livränta:

Nyheter 1 januari 2023

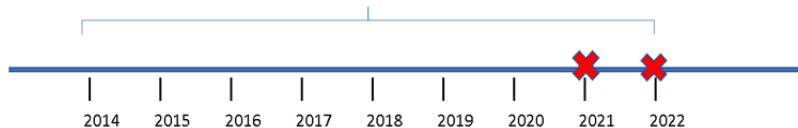
Vilka kvarstår i KAP-KL?

Du som byter jobb inom avtalsområdet runt årsskiftet.

Om du slutar din anställning någon gång under perioden 1 oktober – 31 december 2022 och påbörjar ny anställning inom perioden 1 januari – 31 mars 2023.

- Det räcker *inte* med att du har en månadslön över 44 375 kronor för att fortsätta i KAP-KL.
- I stället behöver du ha förmånsbestämt intjänande beräknad i en livränta någon gång under perioden 1 oktober – 31 december 2022 och den nya anställningen påbörjas någon gång inom perioden 1 januari – 31 mars 2023.

Förklaringsmodell över beräkningsperiod för förmånsbestämd pension / livränta:

Nyheter 1 januari 2023

Vilka kvarstår i KAP-KL?

Byte till AKAP-KR kan inte ske för nedanstående grupper:

- Du som är född 1957 eller tidigare.
- Du som till någon del påbörjat uttag av förmånsbestämd pension från KAP-KL.
- Du som senast 2022-12-31 beviljats särskild avtalspension (SAP eller SAP-R).

Arbetstagare som är sjuka med sjukersättning eller arbetsskadelivränta och som omfattas av KAP-KL eller äldre avtal är fortfarande under utredning och kvarstår i sitt pensionsavtal tills vidare.

Möjlighet att byta från KAP-KL till AKAP-KR fram till den 31 maj.

- Du som kvarstår i KAP-KL kommer att ha möjlighet att byta till AKAP-KR och få extra tilläggspremier till din pension om valet görs före den 31 maj 2023*.
- Byte kan även göras senare efter överenskommelse med arbetsgivaren men då ges inte tilläggspremier.
- Mer information kommer att ges under våren av arbetsgivaren eller administratörerna KPA och Skandia till dig som berörs av detta. Valprocessen börjar från april månad 2023.
- Detta kan vara fördelaktigt för dem som riskerar att inte få en förmånsbestämd pension eller riskerar att få en mycket låg förmånsbestämd pension.

*Valperioden har förlängts av parterna från att tidigare ha varit 30 april 2023.

När kan jag gå i pension?

Lag	tidigast	senast
Inkomstpension	62 år (63 år 2023)	
Premiepension	62 år (63 år 2023)	
Garantipension och inkomstpensionstillägg	65 år (66 år 2023)	

Kollektivavtal	tidigast	senast
KAP-KL – Avgiftsbestämd ålderspension	55 år (60 år 2023)	69 år* (70 år 2023)
KAP-KL – Förmånsbestämd pension	61 år	67 år**
AKAP-KL fram till 31 december 2022	55 år	69 år*
AKAP-KR från 1 januari 2023	60 år	70 år*

*Automatisk utbetalning sker från LAS åldern 68 år (69 år 2023) plus 12 månader om du inte ansökt tidigare.

** Från 67 år eller när anställningen avslutas om man valt att jobba vidare.

Höjd pensionsålder och LAS-ålder från 2020

År	Tidschema för kommande förändringar
✓ 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Lägsta ålder för allmän pension höjdes från 61 till 62 år. • LAS-åldern höjdes från 67 till 68 år. • Riktålder har införts
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Lägsta ålder för att ta ut allmän pension höjs från 62 till 63 år. • Ålder för garantipension höjs till 66 år. • LAS-åldern höjs från 68 till 69 år. • Kringliggande trygghetssystem kopplas till riktåldern.
2026	<ul style="list-style-type: none"> • Lägsta ålder för att ta ut allmän pension höjs från 63 till 64 år. • Ålder för garantipension höjs från 66 år till 67 år.

Paus!

SAP-R

Särskild avtalspension för anställda inom räddningstjänsten

Agenda

- SAP-R idag.
- Nyheter från den 1 januari 2023.
- Ett par frågor med svar...

Nu gällande i pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL

Särskild avtalspension för räddningstjänsten SAP-R

En arbetstagare med anställning inom räddningstjänsten med huvudsaklig tjänstgöring i utryckningsstyrka har rätt till särskild avtalspension för arbetstagare inom räddningstjänsten om han eller hon

- a) avgår från anställningen på egen begäran tidigast från och med kalendermånaden efter den då han eller hon fyller 58 år, och
- b) uppfyller kravet att vid avgången från anställningen tillhört räddningstjänsten under minst 30 år, varav 25 av dessa år fullgjorts i utryckningsstyrka.

Nu gällande i pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL

Särskild avtalspension för räddningstjänsten

SAP-R

- Förmånen är 73,5 procent av pensionsunderlaget upp till 44 375 kr/mån (7,5 inkomstbasbelopp ibb),
  - 55 procent upp till 118 333 kr/mån (20 ibb) och
  - 27,5 procent mellan 20 ibb och 30 ibb (177 500 kr/mån 2022).

Se övergångstabell för födda före 1967.

- Samordning med förvärvsinkomst.
- Betalas ut längst till och med månaden före 65 år.

SAP-R

Särskild avtalspension för anställda inom räddningstjänsten

Varför behöver förändringar göras?

- Att avgå med SAP-R från 58 år kan innebära en stor risk för att allmän pension blir mycket låg.
- SAP-R gäller som längst fram till och med månaden före 65 år.
Åldrar för tidigast uttag av allmän pension höjs på grund av att vi lever längre. Tidigast uttag av garantipension är 66 år från 2023.

SAP-R – Anställda 31 december 2022 och f.d. anställda

Anställda 31 december 2022 eller tidigare anställd med varaktig karaktär som anställs på nytt efter årsskiftet 2022/2023.

- Befintligt regelverk fortsätter att gälla i KAP-KL och AKAP-KR. (Tolkningsproblem kvarstår.)
- Uppfylls rätt till SAP-R kan man skjuta upp uttaget och fortsätta arbeta hos arbetsgivaren.
- Kan skjutas upp 1 år i taget alternativt kortare eller längre tid efter överenskommelse.
- 12 procent extra pensionsavsättning av pensionsgrundande lön under den tid som SAP-R skjuts upp.
- Rätt till SAP-R kvarstår fram till 65 år. Kvalifikationskraven för SAP-R behöver endast uppfyllas vid första tillfället som SAP-R skjuts upp.

SAP-R – Anställda 31 december 2022 och f.d. anställda

Anställda 31 december 2022 eller tidigare anställd med varaktig karaktär som anställs på nytt efter årsskiftet 2022/2023.

- Arbetsuppgifterna bestäms med hänsyn till arbetstagarens behov, förutsättningar och önskemål med arbetsgivarens kompetensbehov som utgångspunkt.
- Rätt att behålla tidigare grundlön vid uppskjutet uttag.
- Förmån enligt SAP-R fastställs vid första överenskommelsen om uppskjutet uttag. Värdet räknas upp med inkomstbasbeloppet fram till uttagstidpunkten.

Nyanställda från den 1 januari 2023 - utan tidigare anställning inom räddningstjänsten

- Tillägg på 2 000 kr per månad för heltidsanställd. Deltidsanställd får i proportion till sysselsättningsgraden.
- Avsättningen sker i första hand till tjänstepension, men arbetstagaren kan välja att istället få tillägget utbetalt som lön. Arbetstagaren kan ändra val inför nytt kalenderår.
- Höjningen förhandlas i samband med centrala avtalsförhandlingar.

Förutsättningar:

- Gäller under tid i huvudsaklig tjänstgöring i uttryckningsstyrka.
- Krav på utbildning SMO/äldre utbildning/likvärdig utbildning.
- Om sådan utbildning saknas, ges tillägget efter två års anställning inom räddningstjänsten.

Andra grupper som omfattas av tillägget

Tillägget ges även till

- Anställda 2022-12-31 som inte har möjlighet att uppfylla 30- respektive 25-årskraven för SAP-R.
- Anställda efter årsskiftet med tidigare anställning inom räddningstjänsten som inte har möjlighet att uppfylla 30- respektive 25- årskraven för SAR-R.
- De som omfattas av eventuell framtida rätt till SAP-R, kan avsäga sig sådan rätt och i stället få tillägget. Sådant val består även vid byte av arbetsgivare.

Kompetensutveckling och karriärplanering

- Regleras i centrala kollektivavtal med SKR och Sobona.
- Gäller både anställda före och efter årsskiftet 2022/23 med **huvudsaklig tjänstgöring i uttryckningsstyrka.**
- Syftar till att vidga möjlighet till fortsatt arbete när huvudsaklig tjänstgöring i uttryckningsstyrka inte längre är möjlig.
- Karriärplanering och kompetensutveckling i god tid. Sker därefter fortlöpande till exempel vid medarbetarsamtal.
- Karriärplanering ska dokumenteras.
- Kan överenskomma om insatser för att möjliggöra framtida karriärutveckling

forts. kompetensutveckling och karriärplanering

- Insatser ska utformas och anpassas utifrån arbetstagarens behov, förutsättningar och önskemål med arbetsgivarens framtida kompetensbehov som utgångspunkt.
- I första hand till arbetsuppgifter inom räddningstjänsten.
- I andra hand till befattning inom arbetsgivarens övriga verksamhetsområden.
- I tredje hand till anställning utanför arbetsgivarens verksamhetsområde om det inte bedöms möjligt inom verksamheten eller om det sker på arbetstagarens eget initiativ.
- Insatserna förbrukar inte möjligheter till stöd enligt Omställningsavtalet

Ett par frågor med svar...

- **Vad händer om arbetsgivaren säger att jag inte uppfyller kraven fast jag tycker att jag gör det?**

Uppfyller du villkoren – Ring Ledarnas Chefsrådgivning 0200-87 11 11. Ledarna tar ställning om ärendet kan drivas och hur långt det kan drivas.

- **Vad gäller för mig som har kommit överens med min arbetsgivare om att SAP-R ska gälla?**

Enskild överenskommelse gäller. Om man i anställningsavtalet hänvisar till att SAP-R gäller, kontrollera om det hänvisar till dagens tillämpning som avser före 1 januari 2023. Om så är fallet kan det behövas en tilläggsöverenskommelse till ditt anställningsavtal.

Läs mer om SAP-R och ta del av förhandlingsprotokollet på OFRs webbplats:

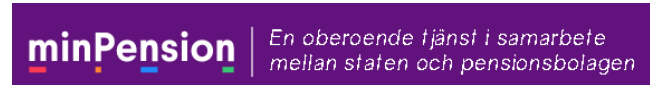
<https://www.ofr.se/avtal-klart-utveckling-av-sap-r-samt-ny-losning-for-raddningstjansten/>

Vill du veta mer?

www.ofr.se

www.minpension.se

www.kpa.se

www.pensionsvalet.se

www.skandia.se

skandia:

www.valcentralen.se

valcentralen

www.pensionsmyndigheten.se

www.konsumenternas.se

Vill du veta mer?

Ledarna Sveriges Chefsorganisation

Tele: 0200-87 11 11

www.ledarna.se

Ledarnas medlemsförsäkringar hos Trygg-Hansa -
person- och sakförsäkringar

Tele: 0771-111 656

www.trygghansa.se/ledarna

Ledarnas inkomstförsäkring hos Bliwa

Tele: 08-696 22 70

www.bliwa.se/ledarna

ledarna
SVERIGES CHEFSORGANISATION

TRYGG HANSA

Bliwa

ledarna
SVERIGES CHEFSORGANISATION

Tack!

SVERIGES CHEFSORGANISATION